

اثری تازه

از علامه کورانی

کتاب «نگاهی نوبه جنگ با مرتدان» به قلم مرحوم علامه علی‌الکورانی‌العاملی و با ترجمه جواد محدثی توسعه انتشارات بین‌الملل منتشرشده. این کتاب به بررسی و توصیف دقیق جنگ‌های رده و نقش امیرالمؤمنین(ع) در آن واقعی پرداخته است. نکته قابل توجه در کتاب، نگاه نوعلمه کورانی به نقش امیرالمؤمنین(ع) و شاگردان حضرت در فتوحات اسلامی بعد از پیامبر است. چراکه بسیاری از محدثان و مورخان، نظرات شخصی خود را خالت داده و واقعیات را تحریف کرده‌اند اما این کتاب به این شکل نبوده و تحقیقات علمی و نوشتار ایشان، پرده‌برداری است از واقعیات دقیق تاریخ.

در خلاصه کتاب آمده است: «در ماه‌های اول بعد از شهادت پیامبر(ص) و دوران حکومت ابوبکر، قبایلی که با پیامبر دشمنی داشتند، با طیله که ادعای پیامبری داشت هم بیمان شدند تا مذهبی را اشغال و حکومت اسلامی را از بین ببرند. در آن دوران به سبب وقایع بعد از شهادت پیامبر، سپاه اسلام متحد نبود و عده زیادی از مسلمان با اعلام این موضوع که حکومت ابوبکر ناحق است، حاضر به شرکت در جنگ نبودند. وقتی ابوبکر شرایط را به این نحو دید، سراغ امیرالمؤمنین(ع) رفت تا از او مشورت گرفته و از حضرت بخواهد تا هم در دفاع مشارکت داشته و هم سایر مسلمین را به حضور در سپاه مجاب کند. امیرالمؤمنین(ع) با این‌که حکومت وقت را قبل نداشتند اما به دفاع از اسلام و مسلمین برخاستند.

همان مشورت‌های امام(ع) سبب شکست مرتدان و پیروزی مسلمانان شد. در دوران خلفای بعدی هم، برای مشورت سراغ امام(ع) می‌آمدند. آن حضرت هم امور جنگ را مدیریت می‌کردند و هم از بین یاران خود فرماندهان و رزمندگانی را برای سپاه اسلام برمی‌گزیندند. این کتاب با ۲۱۵ صفحه، شمارگان هزار نسخه و قیمت ۱۵۰ هزار تومان عرضه شده است.

على کورانی عاملی (۱۴۰۳ - ۱۴۲۲ ش) روحانی پژوهشگر لبنانی دانش‌آموخته حوزه علمیه لبنان، نجف و قم و نویسنده کتاب عصر الظہور است. کورانی سال‌های دار کویت نماینده مراجع تقلیدی مثل سید محسن طباطبائی حکیم و سید ابوالقاسم خویی بود. او پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به کشورمان آمد و با حمایت سید محمد رضا گلپایگانی، مرکز تحقیقات المعجم الفقهی را در قم راه‌اندازی کرد و مدیریت آن را به عهده گرفت. معجم احادیث الامام‌المهدی(ع) از آثار او است. علامه کورانی در قم درگذشت و در بیروت دفن شد.

در نشست «صد کتاب ماندگار قرن»، کتاب‌های «قرآن و طبیعت» به قلم عبدالکریم بی‌آزارشیرازی بررسی شد

کاوشی در آندیشه‌های استاد

ماندگار قرن، مهدوی راد، قرآن پژوه برجسته، سخنرانی خود را با اشاره به آثار ماندگار استاد بی‌آزارشیرازی آغاز کرد. وی در ابتداء علاقه و احترام عمیق خود به استاد بی‌آزارشیرازی اشاره کرد و گفت: استاد بی‌آزارشیرازی یکی از بزرگ‌ترین شخصیت‌های علمی است که در زمینه قرآن پژوهی و تقریب مذاهب تأثیرگذاری داشت. یکی از نکاتی که همواره از ایشان آموخته‌ام، اهمیت تأمل در میراث مکتوب و ضرورت پژوهش‌های قرآنی است. ایشان همواره به فرامذه‌بی اندیشیدن و اقبالیم قبله و چگونگی‌های آن توجه ویژه‌ای داشته‌اند. امری که در آثار ایشان به‌وضوح نمایان است. این قرآن پژوه برجسته، در بخش دیگری از سخنرانی خود به اهمیت نگرش علمی در تفسیر قرآن پرداخت و تصریح کرد: یکی از ویژگی‌های بارز آثار استاد، این بود که در آنها همواره تفسیر علمی با حفظ اعتبار نصوص دینی همراه بوده است. در حالی که در برخی از تفسیرهای دیگر، شاهد تلاش برای تطبیق غیرواقعی یافته‌های علمی با آیات قرآن هستیم، در آثار استاد بی‌آزارشیرازی این تطبیق به صورت دقیق و به دور از تحریف صورت گرفته است.

﴿معمار وحدت اسلامی و پیوند دهنده علم و دین﴾

محمدعلی آذرشیب، استاد برجسته ادبیات عرب، در این نشست، ضمن گرامیداشت استاد بی‌آزارشیرازی، از نقش وی در تقریب مذاهب و احیای تمدن اسلامی سخن گفت. وی با اشاره به جایگاه علمی استاد بی‌آزارشیرازی اظهار داشت: درین استادی دانشگاه‌ها، کمتر کسی را می‌توان یافت که به اندازه ایشان به موضوع تقریب مذاهب اهمیت داده باشد.

وی با تأکید بر اهمیت مقاصد شریعت در اندیشه استاد بی‌آزارشیرازی افود: استاد به خوبی این مقاصد را دنبال کرد. او از وحدت اسلامی تعبیری منفاوت ارائه داد و آن را نه صرف یک آرمان، بلکه ضروری برای بقای امت اسلامی دانست.

آذرشیب همچنین به تأثیر آثار علمی استاد بی‌آزارشیرازی در پیوند اندیشه قرآنی با علوم جدید اشاره کرد و گفت: او تلاش کرد میان اندیشه دینی و یافته‌های علمی پیوندی ایجاد کند. در حالی که برخی به دنبال جدایی این دو حوزه بودند، استقبال گسترده از کتاب‌های ایشان، از جمله قرآن، طبیعت و گذشته و آینده جهان، نشان‌دهنده این است که جامعه نیازمند چنین آثاری بود. دغدغه مردم این بود که بدانند آیا علم و دین در تقابل با یکدیگرند یا می‌توان میان آنها هماهنگی ایجاد کرد. استاد بی‌آزارشیرازی، با رویکرد علمی و انسان محور، این پیوند را به خوبی برقرار ساخت.

بیست و ششمین نشست «صد کتاب ماندگار قرن» به بررسی مجموعه کتاب‌های «قرآن و طبیعت» تألیف حجت‌الاسلام عبدالکریم بی‌آزارشیرازی اختصاص یافت و پیام رئیس جمهور به این نشست نیز قرائت شد.

دکتر مسعود پژشکیان در این پیام با تأکید بر جایگاه والای علم و اندیشه تصریح کرد: «پاسداشت مقام عالمان و دانشمندان، در واقع ارج نهادن به بزرگ‌ترین موهبت الهی یعنی علم و خردورزی است. جوامعی که دانشمندان خود را حرمت می‌نمند، در حقیقت عزت و مجد ملت خویش را حفظ می‌کنند. رئیس جمهور همچنین تلاش‌های بی‌آزارشیرازی را در ارائه مفاهیم قرآنی به زبانی نو و بهره‌گیری از ادب فارسی و مباحث علمی معاصر، گامی مهم در جذب جوانان به معارف اسلامی و تقویت تقریب بین‌مذاهب برشمرد.

﴿معیارهای انتخاب کتاب‌های ماندگار﴾

در ابتدای این نشست، غلام‌رضا میرخانی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ضمن اشاره به اهداف برگزاری سلسله نشست‌های صد کتاب ماندگار قرن، اظهار داشت: کتاب‌هایی که در قرن گذشته شمسی نوشته و در ایران چاپ شده‌اند، اگر تألیف باشند (نه تصحیح، گردآوری یا ترجمه) و در حوزه ادبیات داستانی (رمان و شعر) نیز نباشند، در این مجموعه نشست‌ها اشاره کرد و گفت: در این مجموعه، ما کتاب‌هایی مانند مفاتیح الجنان مرحوم محدث قمی، مستطاب آشپزی مرحوم نجف‌ریان‌بندی، خواب آشپزه نفت اثر محمدعلی موحد، سردار جنگ از مرحوم ابراهیم فخرایی و مسئله حجاب شمید مطهری را بررسی کرده‌ایم. این آثار، هرکدام در زمان خود بادر دوره‌های بعد تأثیرگذاری خاصی داشته‌اند و هدف ما در این نشست‌ها، شناخت و معرفی بهترین تأییفات مهم و اثرگذار است.

﴿دکتر بی‌آزارشیرازی؛ پیشگام تقریب مذاهب﴾

امیرخانی در بخش دیگری از سخنرانی خود به جایگاه دکتر عبدالکریم بی‌آزارشیرازی و تأییفات او اشاره کرد و گفت: دکتر بی‌آزارشیرازی از چهره‌های برجسته در حوزه مطالعات قرآنی است. نخستین کتاب ایشان، به عنوان جهانی دیگر که به گفته خودشان در سال ۱۳۴۱ نگاشته شده، در دهه ۵۰ به شدت پرورد و در تیاز میلیونی منتشر شد. همچنین مشهورترین اثر ایشان یعنی مجموعه قرآن و طبیعت اثری قرآنی است. وی همچنین بر تلاش‌های بی‌آزارشیرازی در حوزه تقریب مذاهب اسلامی تأکید و اظهار کرد: ایشان از اوایل دهه ۵۰ به طور جدی در مسیر وحدت اسلامی گام نهادند و تالیف کتاب همبستگی مذاهب اسلامی که در سال ۱۳۵۰ توسط انتشارات امیرکبیر منتشر شد، از مهم‌ترین آثار ایشان در این زمینه محسوب می‌شود. ایشان سال‌های دارد نشسته‌ها و مخالف علمی مختلف برای تحقیق وحدت مذاهب اسلامی کوشیدند و من نیز افتخار داشتم که در سال‌های اخیر مجموعه‌ای از مصاحبه‌های تاریخ شفاهی را با ایشان انجام دهم. این مصاحبه‌ها، حاوی نکات ارزشمندی درباره زندگی، فعالیت‌ها و تلاش‌های این عالم عالی قدر در تبیین آموزه‌های قرآنی و مفهوم تقریب مذاهب اسلامی است.

﴿تفسیر قرآن به قرآن؛ میراث﴾

علمی استاد بی‌آزارشیرازی

در ادامه نشست

بیست و ششمین صد کتاب